

شهر تهران جزو معدود شهرهایی است که به‌عنوان پایتخت پیشسینه تاریخی بزرگی را به دوش می‌کشد اما این پشتوانه تاریخی متأسفانه در پروسه مدرن‌شدن و پیش‌آمدن با اتفاقات شهری روز دنیا شاید بتوان گفت کاملاً از یاد رفته است و بسیاری از فضاهایی را که تا پیش از این به‌عنوان نشانه‌ای از توجه به حفظ روح زندگی در شهر به شمار می‌رفت، فراموش کرده است.

یکی از اتفاقات مهمی که این روزها برای شهر تهران راه نفس را باز کرده ،انتشار کتابی است با عنوان روایت تهران. کتاب «روایت تهران» یکی از محدود کتاب‌هایی است که تلاش کرده تا فضاهای عمومی شهر تهران را با آثاری از ناهید طباطبایی، مهام میقانی، سپینود ناجیان، محمدرضا زمانی، یاسمن احسانی، آیین نوروزی، علی خدایی، حمیدرضا صدر، حمید امجد، منصور ضابطیان، شهرام زرگر، مریم کهنسال، فرزانه دوستی، کاوه فولادی نسب، سیاوش طالبیان، ته‌مینه منزوی، محمد میرزاخانی و محمدرضا بهزادی بازآفرینی کند.

این کتاب که تصویر فراموش‌شده فضاهای عمومی را با زبان ادبیات بیان می‌کند، روز شنبه ۲۴ اسفند در سالن ناصری خانه هنرمندان رونمایی شد.

نکته قابل‌تامل از سوی برنامه‌ریزان خوش‌فکر این کتاب، پیش‌بینی یک مجموعه ۱۲ جلدی برای کتاب است که در هر جلد یک موضوع مورد توجه قرار گرفته و اولین جلد آن مساله فضاهای عمومی را نشانه رفته است، پیش‌بینی می‌شود در شماره‌های بعدی ، پرسه در شهر، حاشیه‌نشینی و... با ادبیات گره خورده و نشان داده شود.

طهران به روایت تهران

محمد طلوعی، نویسنده با بیان اینکه بسیاری از موومان‌ها، نشانه‌ها، وقایع و اتفاقات در شهر تهران در آثار نویسندگان مخدوش و پاک شده است، در مورد انتشار این کتاب گفت: با توجه به این فراموشی به این نتیجه رسیدیم که باید کتابی تولید کرد که اساساً به این وجه مغفول ادبیات و هنر یعنی شناسه‌های شهر تهران توجه کند

او با تاکید بر اینکه با همین ایده شماره اول این کتاب را به فضاهای عمومی شهر تهران اختصاص دادیم، افزود: با توجه به نیاز تهران به بیان فضاهای عمومی شهر تهران، به نویسندگان سفارش دادیم تا در مورد این فضاها بنویسند. طلوعی با اشاره به اینکه در عین حال تعدادی از

نویسندگان قبلاً در مورد فضاهای عمومی مطالبی را نوشته بودند که این آثار را برای چاپ در کتاب انتخاب کردیم، ادامه داد: این کتاب در فصول مختلف به داستان، خاطره‌نگاره و مقاله راجع به فضاهای عمومی شهر تهران پرداخته و در کنار آن مجموع عکس غیرخبری پیش‌بینی شده که مرتبط با این موضوع است.

مدیر اداره کل شهروندی سازمان زیباسازی شهر تهران با تاکید بر اینکه در این کتاب در مورد فضاهای عمومی شهر تهران نوشته‌های قابل تاملی گرد هم قرار گرفته است، گفت: مثلاً در بخش خاطره‌نگاره، راجع به اولین فروشگاه بزرگ شهر تهران به‌عنوان یک فضای عمومی، امجدیه و... نویسندگان به بیان خاطراتشان پرداخته‌اند.

به گفته طلوعی یکی از بخش‌های قابل توجه این کتاب خاطره نویسندگان از یک اتفاق است، مثلاً دیدن فوتبال در آزادی، یا نوشته‌ای که آقای شهرام زرگر از خرابه‌های شهر تهران در مورد آن نوشته، یا خاطره‌نگاری آقای حمید امجد از خیابان‌های شهر تهران و محله نارمک که در آن بزرگ شده است.

او با تاکید بر اینکه در کتاب «روایت تهران» فضاهای مختلفی از شهر تهران به تصویر در آمده است، گفت: تلاش کردیم فضاهای عمومی خاطره‌انگیز را در آثار نویسندگان بازتولید کنیم، شیوه‌ای که به نظر می‌رسد می‌تواند خاطرات را در ذهن شهروندان ثبت کند.

این نویسنده با تاکید بر اینکه این فضاها وجود دارند اما ذرواقع شهر تهران به هم‌افزایی در این زمینه نیاز دارد، ادامه داد: زمانی که این فضا به قلم یک نویسنده، نوشته می‌شود، در آن نوشته آن فضا را به یاد می‌آوریم.

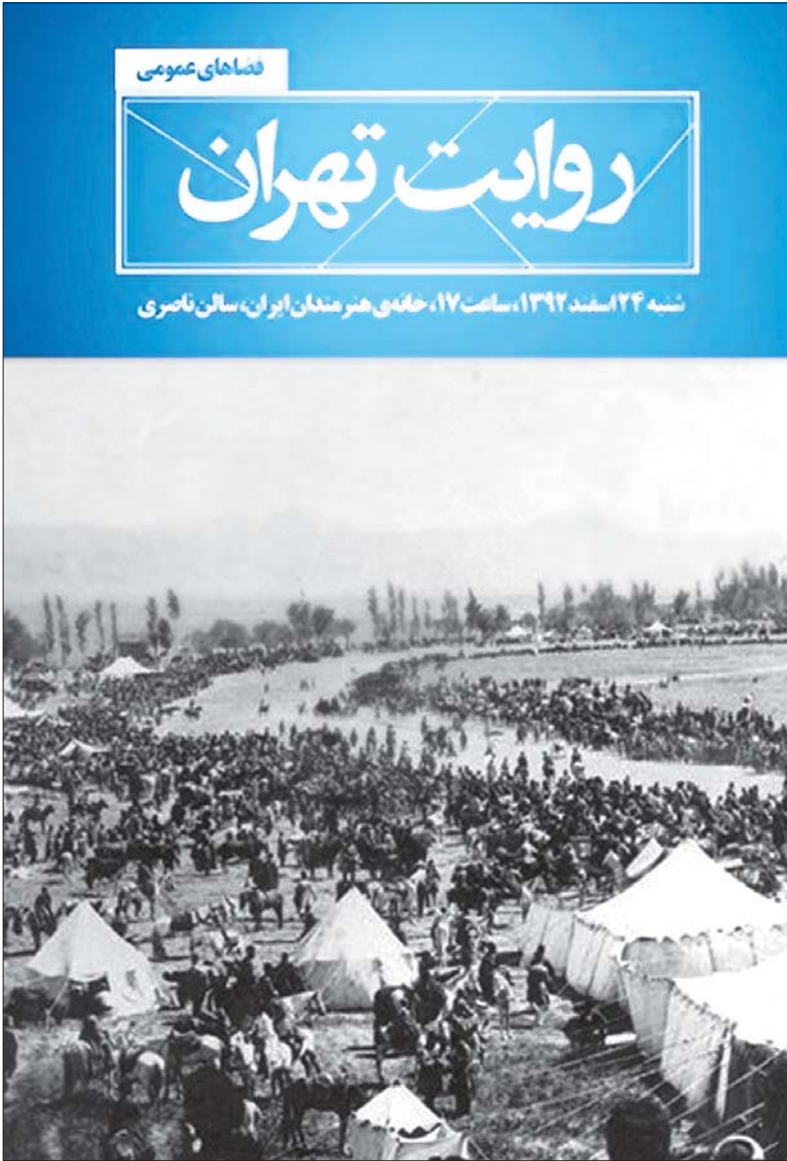
به گفته او در انتخاب نوشته‌ها، نویسندگان و فضاهای عمومی ترکیبی از نویسنده و فضا انجام شده است یعنی اینکه گاهی اوقات نویسندگانی بودند که درمورد فضاهای عمومی خاص کار کرده بودند زمانی هم بوده که سراغ نویسنده رقتیم تا در مورد مکانی برای کتاب بنویسند.

رپرتاژ خبری

«**روایت تهران**» بازتولید شخصیت پایتخت در آثار ادبی و از سوی نویسندگان

طهران چگونه تهران شد

آزاده بهشتی

عمومی نشده یا داستانی داریم که تماماً در برج میلاد می‌گذرد.

او با اشاره به اینکه در جلد بعدی کتاب به موضوع پرسه در شهر تهران پرداخته‌ایم، ادامه داد: پیش‌بینی شده است کتاب در ۱۲ جلد به موضوعات شهری مانند پرسه در شهر، زندگی

او با تاکید بر اینکه در کتاب به سراغ نویسندگان جوان هم رفته‌ایم، ادامه داد: کتاب مجموعه‌ای است از نویسندگان سن‌وسال‌دار تا نویسندگان جوان در مورد فضاهای عمومی قدیم و جدید مثلاً در کتاب نویسنده‌ای به بام تهران می‌پردازد، فضای عمومی‌ای که در گذشته‌ها به این وسعت

فعالیت سازمان تا پیش از این جنبه اجرایی داشته است. امروز این نگرش ایجاد شده است که سازمان علاوه بر کارهای اجرایی باید دنبال کارهای پژوهشی هم باشد.

وی ادامه داد: در این سال‌ها این فعالیت‌ها به‌طور مداوم صورت می‌گرفت اما از آنجا که امسال این طرح برگزار شد و همه بخش‌ها تجمیع شدند مناسب دیده شد این عناوین تحت عنوان بخش اندیشه‌نو در طرح دیده شود. چراکه لازم بود اهمیت بحث پژوهش در مباحث اجرایی دیده شود. کار صحیح این است که پژوهش اصل قرار بگیرد تا بر اساس آزمون و خطا پیش نرویم. پژوهش ما را از سردرگمی نجات می‌دهد و در مطالعات شهری جایگاه ویژه‌ای دارد. اهل

هنر با آثارشان با مردم در سطح شهر صحبت می‌کنند اما چون مبنای کار آنها شهر است باید هنرمندان دانش مطالعات شهری نیز داشته باشند و به همین سبب سازمان زیباسازی این منابع مطالعاتی را برای هنرمندان در دسترس قرار داده است. پژوهش‌های انجام شده در این زمینه نیز بخشی بنیادی و کاربردی است.

خدادادی اضافه کرد: تنها مشکل بخش پژوهش این است که اثربخشی آن را در لحظه در سطح شهر نمی‌بینیم؛ یعنی آن‌طور که یک هنرمند اثری را خلق می‌کند و سریع به سطح شهر می‌آید، بازخورد آن را نمی‌بینیم. اما تاثیر پژوهش در شهر زمان می‌برد تا اثرش را در شهر و در کار هنرمندان نشان دهد اما مطمئناً بنیان‌ها را بهبود می‌بخشد.

دبیر بخش اندیشه‌نو گفت: «با اینکه بر عکس آنکه در بخش پژوهش‌های هنرهای شهری جوان هستیم، پژوهش‌های هنری که مرتبط با مسایل شهری باشد بسیار اندک صورت گرفته و برخی از این عناوین که توسط سازمان منتشر شده برای اولین بار است؛ پس می‌تواند نقاط ضعفی هم داشته باشد. خصوصاً اینکه هنرمندان ما بیشتر متمایل به خلق اثر هستند تا ورود به مبحث پژوهش. اما لازم است در این زمینه اساتید دانشگاه وارد مباحث علمی شوند. خصوصاً اینکه یک دهه است در تمام دنیا این بحث مطرح است که باید محیط‌زیست شهری و توسعه پایدار شهری در اولویت قرار بگیرد و دنیا به این نتیجه رسیده است که از طریق فرهنگ و هنر می‌توان کیفیت محیط‌زیست شهری را بهبود بخشید. شاید در حال حاضر بخشی از اقبال پژوهشگران ما به این امر نیز به‌واسطه این اقبال جهانی و نگرش جهانی باشد.

ده‌ها اثر هنری همزمان با طرح «به پیشواز بهار می‌رویم» به سطح شهر می‌آیند

فصل نو حضور هنر در شهر

این هنرمند نقاش با اعلام این خبر گفت: هنرمندان نقاش در سرتاسر مناطق به ساماندهی نقاشی‌های دیواری فرسوده و نابسامان و گاه خلق اثر جدید به جای نقاشی دیواری قبلی مشغول هستند. در هر منطقه وسعت نسبی دوهزارمترمربع نقاشی دیواری فرسوده را در نظر گرفتیم که ۴۴ هنرمند در بخش نقاشی دیواری به سطح مناطق معرفی شدند که یا با تغییرات جزئی آن طرح‌ها بازسازی شود یا طرح جدیدی جایگزین شود.

او ادامه داد: طرح‌های در نظر گرفته شده در این بخش برای نقاشی‌های دیواری سطح شهر طرح‌های ساده و مینی‌مال است. در واقع به شکل سنتی با نقاشی دیواری برخورد نکرده‌ایم. بیشتر هدف‌مان این بود که طرح‌ها با محیط پیرامونی هماهنگ باشد.

قدیانلو گفت: طبق قرارداد با ۴۴ هنرمند، همه آنها باید تا ۲۷ اسفند دیوارها را تحویل سازمان زیباسازی بدهند و جریمه‌های دیرکرد زیادی برای این منظور گذاشته شده است. اما از آنجا که طرح‌ها ساده و مینی‌مال است مشکلی در این میان نیست.

قدیانلو با اشاره به توزیع متعادل این نقاشی‌های دیواری در داخل بافت محله‌ها و اماکن پر تردد درباره چرایی انتخاب طرح‌های مینی‌مال در طرح «تهران به پیشواز بهار می‌رود»، گفت: تهران آنقدر بزرگ است که هر مدل اثر هنری را می‌توانیم در آن‌جا بدهیم. می‌توان جایی از شهر کار روایی انجام داد و نقطه‌ای دیگر صرفاً کار تزئینی یا مینی‌مال. اما در این طرح نیت ما نوعی الگوسازی بود؛ اینکه در هر منطقه با سعی کردیم فضای شلوغ بسیاری از نقاط شهر را به این وسیله خلوت کنیم به‌طوری که یکی از نقاشی‌های دیواری مربوط به یک ایستگاه شلوغ تاکسی در منطقه۹ است. ما نمی‌توانستیم با یک نقاشی دیواری شلوغ بر این ازدحام بیفزایم بلکه سعی کردیم با یک طرح ساده کمی نظم را بر محیط حاکم کنیم. این کاری است که باید هنر شهری انجام دهد؛ جایی که لازم است شلوغ باشد و جایی که لازم است خلوت باشد.

عمودی در شهر تهران، حاشیه‌نشینی و...بپردازد. طلوعی در مورد مجموعه عکس کارشده در کتاب، گفت: عکس‌هایی که در کتاب کار شده در قالب یک مجموعه عکس است که با تکنیک بسیار جذابی گرفته شده ، فیلم ۱۳۵ در دوربین ۱۲۰ گذاشتن و عکاسی فضاها انجام شده است.

کتاب‌هایی که نیاز شهر تهران است

کتاب بهترین زبان برای بیان موضوعاتی است که فراموش شده و مورد بی‌توجهی قرار گرفته است. رضا خدادادی، دبیر بخش «اندیشه‌نو» طرح «به پیشواز بهار می‌رویم» از انتشار ده‌ها جلد کتاب در زمینه هنر شهری توسط سازمان زیباسازی شهر تهران خبر داد.

او با بیان اینکه از ۱۱ عنوان برنامه پیش‌بینی‌شده در بخش اندیشه‌نو، پنج عنوان برنامه تاکنون برگزار شده است، ادامه داد: آخرین برنامه سال ۹۲ این بخش رونمایی از کتاب «روایت تهران» است.

به گفته وی تاکنون کارگاه تخصصی نورپردازی شهری، نقد و بررسی کتاب آشنایی با طراحی شهری، پروژه نقش پیاده‌راه در بهبود وضعیت محیط شهری و زیبایی شهر (مطالعه موردی پیاده‌راه امام‌حسین(ع) تا میدان شهدا)، رونمایی از کتاب عودلاجان و همچنین نقد و بررسی پروژه تحقیقاتی طرح جامع مجسمه‌های شهری برگزار شده است و پنج عنوان برنامه نیز از اوایل بهار تا اواسط اردیبهشت‌ماه برگزار خواهد شد که شامل رونمایی کتاب نخستین جشنواره عکاسی بافت تاریخی «طهران»، کتاب باغ نگارستان، رونمایی از آلبوم‌های تصویری عناصر بصری شهری، رونمایی از مجموعه ۴۰جلدی دانش زیباسازی شهری و رونمایی منشور زندگی پیاده خواهد بود.

خدادادی با اشاره به اینکه طی سه‌سال گذشته چندصد کتاب و پروژه تحقیقاتی در معاونت توسعه سازمان انجام شده است گفت: اکنون این معاونت و سازمان زیباسازی تبدیل به یک قطب آموزشی و پژوهشی شده است و این کارها در سازمان زیباسازی بی‌سابقه بوده چراکه بیشتر

ده‌ها اثر هنری همزمان با طرح «به پیشواز بهار می‌رویم» به سطح شهر می‌آیند

فصل نو حضور هنر در شهر

این موضوع توجه نشان داده‌اند و مدیریت شهری نیز موظف می‌شود که در پیام‌رسانی و الگوی گرافیکی شهر به این زمینه توجه و در جهت ارتقای نگاه بصری شهروندان تلاش کند.

نصب ۷۵ مجسمه در فصل بهار

کوروش گلناری، دبیر بخش «خیال‌نو» طرح «به پیشواز بهار می‌رویم» که در عرصه مجسمه و چیدمان برگزار می‌شود، گفت: در این بخش طی فراخوانی که منتشر شد ۷۲۰ اثر از ۵۴۰ هنرمند طی سه‌دوره فراخوان دریافت شد و پس از بررسی هیات داوران ۸۰ اثر از ۷۵ هنرمند انتخاب و این مجسمه‌های شهری به صورت متمرکز و غیرمتمرکز در فصل بهار در شهر نصب خواهند شد.

وی افزود: ۱۴مجسمه در محل‌های پرتردد شهر مانند پل پارک وی، میدان صنعت، انقلاب و بهارستان نصب می‌شوند. این هنرمند مجسمه‌ساز ادامه داد: اما عمده کار ما در ایام نوروز این است که به جای چراغانی در چند نقطه با استفاده از پارچه و نور نوعی چیدمان محیطی ایجاد کنیم که این نقاط عیارتند از: سیدخندان، میدان صنعت، میدان ونک، میدان حسن‌آباد و پل پارک‌وی.

وی توضیح داد: یکی از بخش‌های مجسمه‌سازی را می‌توان به شاخه چیدمان اختصاص داد که این نوع آثار در ارتباط با محیط و هر آنچه در آن در رفت‌وآمد است، تعریف می‌شود. گلناری درباره کیفیت آثاری که در این طرح در سطح شهر نصب می‌شود و دایم و موقت بودن آنها نیز گفت: سعی کردیم کارهایی که ماندگاری بیشتری دارند را انتخاب کنیم البته در میانشان آثار موقت هم هست اما شما می‌بینید گاهی آثار موقت هم دوسال است که در شهر مانده‌اند.

وی زمان نصب مجسمه‌ها در شهر را تا ۲۵ اسفند و برخی را در فروردین اعلام کرد. در مجموعه آثار مجسمه‌های بهاری از کارهای ۹ متری تا دومتري را به گفته گلناری می‌توان دید.

۴۴هزارمتر نقاشی دیواری در تهران

مهدی قدیانلو، دبیر بخش «رنگ‌نو» طرح «تهران به پیشواز بهار می‌رود» نیز از آماده‌شدن ۴۴هزارمتر نقاشی دیواری تا ۲۷ اسفند خبر داد.

او با اشاره به اینکه جانمایی این تعداد بوم‌های نقاشی در هفته آخر اسفندماه آغاز می‌شود، گفت: در کنار اکران این بوم‌های نقاشی، برنامه ویژه برای اکران‌های فرهنگی برای شهادت حضرت‌زهر(س) از سوی سازمان پیش‌بینی شده است.

مظفری با تاکید بر اینکه برای گرامیداشت مقام شامخ حضرت صدیقه طاهره، ۱۲ اثر حجمی از القاب آن حضرت در سطح شهر تهران اکران می‌شود، افزود: این آثار حجمی در برگرفته اسامی آن حضرت است که از سوی سازمان زیباسازی شهر تهران در سطح شهر اکران می‌شود.

معاون فرهنگی و هنرهای شهری با تاکید بر اینکه آثار حجمی فاطمی از هشتم‌فروردین و یک‌هفته قبل از شروع سالروز وفات آن حضرت در سطح شهر نصب می‌شود، گفت: از دیگر برنامه‌های نوروزی طرح «به پیشواز بهار می‌رویم» برگزاری جشنواره تخم‌مرغ‌های رنگی با حضور کودکان در ایام نوروز است.

به گفته او تخم‌مرغ‌های رنگی که سال گذشته توسط هنرمندان خلق شده بود، پس از پاک‌سازی به اطراف دریاچه چیتگر منتقل خواهد شد و توسط کودکان نقاشی خواهد شد. او همچنین از برگزاری جشنواره هنر محیطی توسط احمد ناعلیان در مردادماه خبر داد.

۳۹ طرح گرافیکی آماده اکران شهری

کیانوش غریب‌پور، دبیر بخش «دیدار نو» از پایان داوری آثار این بخش از طرح «به پیشواز بهار می‌رویم» و انتخاب ۳۹ طرح برای اکران شهری خبر داد.

کیانوش غریب‌پور با اعلام این خبر گفت: داوری بخش رقابتی توسط پریسا تشکری، پژمان رحیمی‌زاده و مجید کاشانی برگزار شد و از میان ۴۲۸ اثر رسیده از ۱۶۷ هنرمند ۳۹ طرح برای اکران شهری انتخاب و به سازمان زیباسازی ارایه شد. وی افزود: از آنجا که سازمان زیباسازی شرایط اکران آثار شهری را بر عهده دارد در مورد حضور آثار انتخاب‌شده در سطح شهر نیز شورای اکران سازمان تصمیم‌گیری خواهد کرد.

حضور هنر در شهر برای تلطیف و آرامش‌بخشی به شهروندان سال‌هاست که مدنظر شهروسازان بوده و این موضوع از عصر کلاسیک در تمدن‌های مختلف کاربردی شده است. اما مفهوم شهر به‌معنای معاصر در تقابل مبنای بینارشته‌ای هنر، کارکردهای هنری برای حضور آثار در شهر را متفاوت کرده است و بر همین اساس امروزه تحلیل‌های مختلفی از هنر شهری می‌شود. سازمان زیباسازی شهر تهران به‌عنوان نهاد متولی هنرهای شهری برای پیراستن شهر، در سال‌های اخیر نگاهی فراتر از اجرای هنرهای شهری داشته و در دو نگاه متفاوت سعی کرده تا مبنای نظری هنرهای شهری را با چاپ صدها کتاب در زمینه هنرهای شهری تبیین و از سویی دیگر بر اساس دیدگاه کارشناسانه هنرمندان دست به خلق فضاهای مختلف هنری بزند. در همین راستا در آغاز فصل بهار ۱۳۹۳ این سازمان با طرح «به پیشواز بهار می‌رویم» سعی دارد که فصلی نو برای حضور هنر در شهر رقم بزند. بر همین اساس نگاهی داریم به آثار هنری که قرار است در نوروز در سطح شهر به تماشا گذاشته شوند.

از نقاشی‌های شهدا تا هنرهای محیطی

هادی مظفری، معاون فرهنگی و هنرهای شهری سازمان زیباسازی شهر تهران، از ارایه ۱۰۰نقاشی از لبخند شهدا در نوروز در سطح شهر خبر داد.

او با بیان اینکه با توجه به اینکه ۲۲ اسفند روز گرامیداشت شهدا نام گرفته، گفت: امسال پروژه «نوبت عاشقی» در شهر تهران اجرا می‌شود که در آن ۱۰بوم و سه‌پایه در مقیاس شهری، اجرا خواهد شد که تصویر شهدا روی آن نقش بسته است.

مظفری با اشاره به اینکه این نقاشی‌ها توسط احمد منصوری‌نژاد به تصویر در آمده است،افزود: این بوم‌ها به ارتفاع شش متر بوده و روی آن تمثال شهدا به تصویر درآمده است.

به گفته معاون فرهنگی و هنرهای شهری سازمان زیباسازی شهر تهران، این آثار با تکنیک ترکیبی حجم و نقاشی تلاش دارد تا لبخند شهدا را میهمان شهروندان و افرادی که به تهران سفر می‌کنند، نماید.